

**Άγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνὸς καὶ ἡ ἱερὰ Εἰκὼν
Παναγίας τῆς Τριχερούσας**

**Τὴν θείαν Εἰκόνα Σου, ἐνηγκαλίσθη Ἄγνή,
αἰτούμενος ἴασιν τῆς ἐκκοπίσης χειρὸς Εἰκόνων ὁ
πρόμαχος·
ἦνπερ καὶ ἐδώρήσω ὡς Πηγὴ τοῦ Ἐλέους,
ἀντ' αὐτῆς δὲ Παρθένε χεῖρα τρίτην λαβοῦσα·
διὸ καὶ Τριχεροῦσαν Σε προσαγορεύομεν.**

Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνὸς καὶ ἡ ἱερὰ Εἰκὼν Παναγίας τῆς Τριχερούσας

Κατὰ τὴν πρώτη περίοδο τῆς εἰκονομαχίας, ἀπὸ τοὺς ὑπερασπιστὲς τῶν ἱερῶν Εἰκόνων ἰδιαιτέρως πρωτοστάτησε ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός (676-749 μ.Χ.). Ὁ Σέργιος, πατέρας τοῦ ἁγίου Ἰωάννου, ἦταν ὑπεύθυνος γιὰ τὸ θησαυροφυλάκιο τοῦ χαλίφη καὶ ἴσως καὶ διοικητὴς τῆς Δαμασκοῦ. Ὅταν πέθανε ὁ Σέργιος, ὁ χαλίφης διώρισε τὸν ἅγιο Ἰωάννη πρωτοσύμβουλο τοῦ χαλιφάτου. Ἐκείνη τὴν ἐποχὴ ἡ εἰκονομαχία ἦταν στὸ ἀπόγειό της καὶ ὁ ἅγιος Ἰωάννης ἔγραφε ἐπιστολὲς καὶ κείμενα ὑπὲρ τῶν ἱερῶν Εἰκόνων. Ὁ αὐτοκράτωρ Λέων ὁ Γ' δὲν εἶχε ἄλλο τρόπο γιὰ νὰ ἀποκρούσῃ τὶς ἐπιστολὲς τοῦ ἁγ. Ἰωάννου, παρὰ νὰ τὸν συκοφαντήσῃ στὸν χαλίφη τῆς Δαμασκοῦ, σὰν προδότη. Γι' αὐτὸ καὶ ἐφρόντισε νὰ φθάσῃ στὰ χέρια τοῦ χαλίφη χαλκευμένη ἐπιστολή, τὴν ὁποία ὑποτίθεται ὅτι τὴν εἶχε γράψῃ ὁ ἅγιος καὶ μὲ τὴν ὁποία προέτρεπε τὸν αὐτοκράτορα νὰ ἐπιτεθῇ μὲ τὰ στρατεύματά του στὸν χαλίφη. Τότε, ὁ χαλίφης, διέταξε νὰ κοπῇ τὸ δεξιὸ χεῖρι τοῦ ἁγίου.

Ἀφοῦ ἐξετέθη δημόσια τὸ χεῖρι τοῦ ἁγίου, οἱ φίλοι του παρεκάλεσαν τὸν χαλίφη, νὰ τὸ πάρουν καὶ νὰ τὸ ἐνταφιάσουν. Αὐτὸς τοὺς τὸ ἔδωσε καὶ ἐκείνοι τὸ παρέδωσαν στὸν ἅγιο Ἰωάννη. Τότε, ὁ ἅγιος τὸ τοποθέτησε πάνω στὴν εἰκόνα τῆς Παναγίας ποὺ εἶχε στὸ δωμάτιό του καὶ προσευχόταν μὲ θερμὴ καὶ πίστη, παρακαλώντας τὴν Παναγία νὰ τὸν θεραπεύσῃ καὶ δίδοντας τὴν ὑπόσχεση νὰ συνθέσῃ ὕμνους γιὰ τὸν Υἱό της καὶ τὴν ἴδια τὴν Παναγία. Τὸ ἐπόμενο πρωῖ, ὅταν ἐξύπνησε, τὸ χεῖρι του εἶχε κολλήσει

θαυματοργικὰ στὴ θέση του, καὶ ὁ ἅγιος ὠμολόγησε στὸν χαλίφη καὶ σὲ ὄλους τὸ θαῦμα ποὺ ἔζησε. Ὁ ἅγιος ἔβαλε ἐπάνω στὴν Εἰκόνα μιὰ ἀσημένια παλάμη (ἀκριβῶς ὅπως τὰ τάματα ποὺ βλέπομε καὶ σήμερα σὲ διάφορες ἱερὲς Εἰκόνες), καὶ ἔτσι ὠνομάσθηκε αὐτὴ ἡ Εἰκόνα, «ΠΑΝΑΓΙΑ ἢ ΤΡΙΧΕΡΟΥΣΑ».

Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνὸς ἐκράτησε τὴν ὑπόσχεσή του καὶ ἔγραψε πολλοὺς ὕμνους, ἀλλὰ συνέχισε νὰ ἀντιστέκεται στὴν εἰκονομαχία. Ἐμοίρασε ὅλα τὰ ὑπάρχοντα του στοὺς πτωχοὺς καὶ ἀνεχώρησε στὴν ἱερὰ Μονὴ τοῦ ἁγίου Σάββα στὴν Παλαιστίνη, παίρνοντας μαζί του καὶ τὴν θαυματοργὴ ἱερὰ Εἰκόνα τῆς Παναγίας. Στὸ μοναστήρι τοῦ ἁγίου Σάββα ἐπέρασε τὴν ὑπόλοιπη ζωὴ του, γράφοντας ὕμνους γιὰ τὴν Παναγία, καὶ ἄφησε τὴν ἐντολή, ἀφοῦ πεθάνει, νὰ δοθῇ ἡ Εἰκόνα στὸν πρῶτο ἐπίσκοπο Σάββα ποὺ θὰ ἐπισκέπτονταν τὸ μοναστήρι. Ἡ μνήμη τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ τιμᾶται στὶς 4 Δεκεμβρίου.

Ὁ ἅγιος Σάββας ἀρχιεπίσκοπος Σερβίας (1175-1235 μ.Χ.) ἐπεσκέφθηκε τὴν ἱερὰ Μονὴ καὶ ἐπῆρε τὴν θαυματοργὴ ἱερὰ Εἰκόνα τῆς Παναγίας τῆς Τριχερούσας στὴ Σερβία. Οἱ ἐξεγέρσεις καὶ οἱ μάχες ποὺ ἐγίνονταν ἐκείνη τὴν ἐποχὴ προεκάλεσαν ἀνησυχία στοὺς πιστοὺς, οἱ ὁποῖοι γιὰ νὰ σώσουν τὴν Εἰκόνα τὴν ἐφόρτωσαν σὲ ἓνα γαϊδουράκι καὶ τὸ ἄφησαν ἐλεύθερο. Αὐτὸ μὲ θαυματοργικὸ τρόπο ὠδηγήθηκε καὶ ἔφθασε στὸ ἅγιο Ὄρος, ὅπου τὸ 1198 μ.Χ., μὲ χρυσόβουλο τοῦ αὐτοκράτορος Ἀλεξίου τοῦ Γ' τῆς δυναστείας τῶν Ἀγγέλων, ἰδρύθηκε ἡ ἱερὰ Μονὴ Χιλανδαρίου καὶ ἐδόθηκε «ὡς αἰώνιο δῶρο στοὺς Σέρβους». Ἡ μνήμη τοῦ ὁσίου Σάββα, πρῶτου ἀρχιεπισκόπου Σερβίας, τιμᾶται στὶς 14 Ἰανουαρίου.

Στὰ τέλη τοῦ 18ου αἰῶνα ὑπῆρχε διχογνωμία σχετικὰ μὲ τὴν ἐκλογὴ νέου ἡγουμένου. Ἡ Εἰκόνα τῆς Παναγίας τῆς Τριχερούσας ἐβρέθηκε θαυματοργικὰ ἀπὸ τὸ ἱερὸ Βῆμα στὴ θέση τοῦ στασιδίου τοῦ ἡγουμένου καὶ οἱ μοναχοὶ εἶχαν γιὰ ἡγούμενό τους τὴν Παναγία τὴν Τριχερούσα. Μέχρι σήμερα ὅλοι οἱ μοναχοὶ τῆς ἱερᾶς Μονῆς Χιλανδαρίου τοῦ ἁγίου Ὄρους, γιὰ νὰ ἐπιτελέσουν κάποιο διακόνημα κάνουν πρῶτα μετάνοια στὴν ἱερὰ Εἰκόνα τῆς Παναγίας, τὴν ἀσπάζονται καὶ μετὰ προβαίνουν στὴν πραγματοποιήσῃ του.

<http://littlewhitecandle.com/arthra/agios-ioannis-damaskinos-panagia-trixerousa/>